

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَبِهِ نَسْتَعِينُ إِلَهَ خَيْرِ نَاصِرٍ وَمَعِينٍ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَلَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ أُمِّ الْيَوْمِ

بانوان نهضت حسینی علیہ السلام

اقتباس از رساله شریفه: جامع وقایع نهضت حسینی علیہ السلام

تحقیق و تدوین

عبد الله علوی فاطمی

طرح و برنامه ریزی پژوهشی و مدیریت و اشراف علمی

دائر المعارف الإلهیة

ارائه و نشر: پژوهشگاه علوم کلام خازنان وحی بنیاد حیات اعلی

فهرست کتاب

صفحه	موضوع
۳	مقدمه: روش تحقیق و شناخت بانوان حاضر در نهضت حسینی علیه السلام
۱۶	باب اوّل: از زوجات حضرت پیامبر صلی الله علیه و آله
	باب دوّم: از نوادگان حضرت پیامبر صلی الله علیه و آله
	باب سوّم: از دختران حضرت امام علی علیه السلام
	باب چهارم: از زوجات حضرت امام علی علیه السلام
	باب پنجم: از زوجات حضرت امام حسین علیه السلام
	باب ششم: از دختران حضرت امام حسین علیه السلام
	باب هفتم: از برادرزادگان حضرت امام حسین علیه السلام
	باب هشتم: از خواهرزادگان حضرت امام حسین علیه السلام
	باب نهم: از زوجات برادران حضرت امام حسین علیه السلام
	باب دهم: از زنان خاندان عموهای حضرت امام حسین علیه السلام
	باب یازدهم: از زنان خاندان عمه های حضرت امام حسین علیه السلام
	باب دوازدهم: از خدمات حضرات معصومین علیهم السلام (حضرت پیامبر صلی الله علیه و آله و فاطمه علیها السلام ، امام علی علیه السلام و امام حسن علیه السلام و امام حسین علیه السلام و امام سجاد علیه السلام و امام باقر علیه السلام) و خدمات دیگر شخصیات خاندان پاک و اصحاب کرام
	باب سیزدهم: سایر ناصرات نهضت حسینی علیه السلام
	باب چهاردهم: شهیدات نهضت حسینی علیه السلام . (رضوان الله علیهن جمعا)
۷۹	خاتمه: نمونه متن سلام بر بانوان نهضت حسینی علیه السلام

وصلی الله علی محمد و علی و آلهما الطّیّبین الطّاهرین و لعنة الله علی أعدائهم أجمعین

مقدمه: روش تحقیق و شناخت بانوان حاضر در نهضت حسینی علیها السلام

سؤال: با توجه به مطلب مهمی که (در جوابیه های قبلی) درباره جناب سُبْحَانَهُ اُخت الحسین علیها السلام بیان نمودید؛ به نظرمی رسد که آگاهی عموم درباره بانوان شرکت کننده در نهضت حسینی علیها السلام ناچیز و در حد چند مصیبت مربوط به چند تن از ایشان بوده، و بسیاری از ایشان حتی نامشان ناشناخته می باشد، اگر ممکن است در این باره ولو مختصراً و یا حداقل فهرستی از ایشان برایمان بیان کنید.

جواب:

﴿۱﴾. میزان معرفت و اقبال و همراهی و پشتیبانی و حمایت زنان نسبت به مردان در برنامه های فردی و خانوادگی و اجتماعی و هکذا مأموریت های الهی؛ نقش مهمی در جهت وقوع و تحقق اهداف آن دارد؛ و هکذا بالعکس، اما وقتی درباره نهضت حسینی علیها السلام مطالعه می کنیم؛ می بینیم بالاترین درجه معرفت و اقبال و همراهی و پشتیبانی و حمایت زنان وجود داشته است، و با اینکه این برنامه عظیم با سفر شروع شده (که در شرایط ۱۴ قرن قبل ندرتاً زنان در آن شرکت می کردند) آن هم در فضای رعب و خوف و ناامنی (که قاعدتاً باید پرهیز می کردند نه اینکه حضور حداکثری و فعال داشته باشند) و خطرات جنگ و جدال و کارزار و توابع و آسیب های آن (از مجروح و مقتول و اسیر شدن) محتمل بوده است؛ اما با تمام هستی و نیستی خود شرکت کرده، و عزیزان خود (والدین، شوهر، برادران، خواهران، پسران، دختران، دامادها، عروسها، و نوادگان) را نیز به مبارزت و شهادت و جراحت و اسارت؛ تقدیم نموده است.

۲. بانوان شرکت کننده در نهضت حسینی علیه السلام علیرغم نقش بسیار مهمی که در به وجود آمدن نهضت و حمایت و استمرار و به نتیجه رسیدن آن داشته اند؛ و شرح مجاهدتها و رشادتها و جانبازیها و تحمل خطرات و مشقات و انجام رسالتهایشان مفصلا در کتب حدیث و مقاتل و سیره و تاریخ و تراجم نقل شده، اما با همه این احوال؛ نام و نقش بانوان نهضت بطور یکجا و در یک موضوع مستقل کمتر مطرح می شود.

۳. از طرفی بجهت شرایط سخت و شدت مظلومیت خاندان نبوت که سبب کشتار و طرد و تهجیر و تبعید بزرگان خاندان بلکه شخص حضرات ائمه معصومین علیهم السلام بوده است، بلکه شامل آثار و شرح احوال ایشان می شده است، با اینکه در جامعه معروف خاص و عام بوده اند، بطوریکه بسیاری از تواریخ وقایع (حتی موالید و وفیات) ایشان غیر معلوم یا اختلافی بوده، دیگر حکم ثبت و شناخته نبودن افراد خانواده هایشان معلوم است، حتی جزئیات فجایع هولناک تاریخی (مانند عاشورا) علیرغم اهتمام دوست و دشمن به شرح و نقل آن؛ اما هنوز بسیاری ناشناخته است.

۴. و عامه معتقدین و ذاکرین و ناقلین هم به یاد و شرح برخی از وقایع نسبت به تعدادی از اشخاص حاضر در نهضت حسینی علیه السلام اکتفا می کنند، و در مرور قرنهای محققین و شارحین بعدی بیشتر به شرح همان وقایع معروفه پرداخته اند تا روشن کردن زوایای مستوره و معرفی و شناساندن شخصیتها و اشخاص غیر مشهوره، و حتی مقاتل و کتب اختصاصی این موضوع از همه اشخاص (به خصوص بانوان و دختران) حاضر در نهضت حسینی علیه السلام نام نبرده؛ و به همان ناموران اکتفا کرده و حتی همان معروفینی که واقعه ای به

ایشان مربوط است را با ذکر نامهای مشابه؛ سبب شده اند تا یا وقایع متعدد مشابه؛ يك واقعه تلقی شده، و اشخاص دیگر صاحب واقعه بالتبع از ثبت تاریخی حذف یا پنهان و غیر معروف شوند (مثل واقعه مربوط به علی اصغر شیرخوار با واقعه عبد الله رضیع) یا اینکه وقایع مربوط به اشخاص مختلف به يك شخص نسبت داده شده (مثل وقایع مربوط به سکینه اخت الحسین ع با وقایع مربوط به سکینه بنت الحسین ع) و تنها یکی معروف و در نزد عموم شناخته گردد و سایرین مستور و ناشناخته بمانند.

❦. راویان و مؤلفان حتی اگر در موارد دارای نام مشابه؛ با ذکر پسوند صغری و وسطی و کبری؛ توانسته اند تمایزی قائل شده باشند؛ اما نهایتاً در معرفی بطور شاخص و مستقل آنها قصور حاصل شده و کمتر شناخته شده اند. و در ادامه محققین اولیه؛ وقایع مختلفی ای که مربوط به اشخاص متفاوتی بوده؛ به علت نشناختن نام اصلی آنها؛ آمده اند و از نامهای مشابه معروف صحنه کربلا (زینب ام کلثوم سکینه رقیة فاطمة و...) همراه با پسوندهای مذکور؛ بطور مکرر استفاده کرده اند؛ بطوریکه مؤلفین بعدی در تکرار فراوان نامهای مشابه همراه پسوندهای مزبور؛ به حیرت افتاده، و با یکی خواندن و متحد دانستن بعضی با بعضی؛ خود را از تشخیص و شمارش دقیق این افراد خلاص کرده اند، و از آنجا که دیوار حاشا کوتاهتر و راه انکار آسانتر بوده؛ فلذا به مجرد مواجهه با هر مورد نیازمند تحقیق؛ آمده اند به بهانه های (مشهور یا معروف نبودن؛ و یا در فلان کتاب مختصر رایج یاد نشدن؛ و یا توسط فلان مؤلف نامدار تاریخی ذکر نکردن) تشبث نموده، و آن اشخاص را نادیده؛ بلکه ناموجود تلقی کرده اند.

﴿٦﴾. فلذا اگر کسی بخواهد غبار گمنامی بلکه مفقودیت تاریخی را از چهره این مظلومات خاندان نبوت و امامت علیهم السلام بزدايد؛ و لا اقل فهرستی هرچه شاملتر از نشانهای ایشان را ارائه بدهد؛ بعد از توکل الهی و استمداد از حضرت وجه اللهی؛ و تضلع در فقه احادیث و درایت غوامض روایات؛ باید به تحقیق وسیع دست زده، و به چند کتاب مقتل (آن هم محدود به رایج) بسنده نکند، و افزون بر استقصای کتب حدیث و سیره و مقتل و تاریخ؛ در رسیدن به نام یا نشان سایر بانوان و دختران حاضر در نهضت حسینی علیه السلام؛ به تتبع در منابع تراجم و رجال بلکه گنجینه کتب و مشجرات انساب و منابع تبارشناسی ذراری اهل بیت علیهم السلام و اصحاب و تابعین نیز پردازد، چه اینکه بسیاری از مدارك و مستندات و شواهد و سرنخ ردیابی آن نام و نشانها از معلومات مندرج در تبارنامه ها بدست می آید.

﴿٧﴾. از آنجا که مراکز ثبت و آمار امروزی در قدیم نبوده؛ و آنچه بوده در محدوده ثبت های شخصی و فامیلی بوده و نتیجتا تبارشناسی های قدیم همه اش ثبت نشده، و یا اگر بسیاری ثبت شده؛ همه شجرنامه هایش به امروز نرسیده و بسیاری از بین رفته است، و آنچه باقی مانده هنوز همه اش منتشر نشده، اگرچه ذخایر عظیم و گنجینه وسیعی امروزه در دسترس هست که در سرتاسر کشورهای اسلامی و عربی بلکه موزه ها و مخازن مخطوطات خارجی حفظ شده و به همه آنها باید مراجعه شود.

﴿٨﴾. علاوه بر اینها؛ هر از گاهی نتایج بزوهشها؛ براساس مستندات اخیرا کشف یا منتشر شده؛ باید تکمیل و بروز شود، فلذا این موضوع بطوری نیست که کسی بخواهد بگوید در فلان کتاب ۱۴۰۰ سال قبل نبود؛ پس یعنی نیست، بلکه این کاوشها (به وسعت سابق الذکر) باید پیوسته برقرار باشد؛ تا نتایج شامل حداکثر اطلاعات مورد نظر بشود.

﴿۹﴾. البته باب جدیدی در تبارشناسی نوین؛ امروزه نیز باز شده است که حاصل آزمایشات DNA هر شخص و دسته بندی پیوندهای خاندانی و طوایف و عشایر و قبایل و اقوام و ملل مختلف است، اگرچه این ذخیره (علیرغم وسعتش) هنوز در ابتدای راه است، اما با تکمیل سریع مستمر آن؛ به اضافه جمع آوری نمونه های DNA از اعماق خاک کربلای قدیم (در سطحی که مربوط به تاریخ واقعه بوده است و اخیرا به آن دسترسی پیدا شده) چه بسا بتوان سرنخها و ناشناخته های دیگری را نیز معلوم نموده؛ یا معلومات موجود را تصحیح و یا تکمیل نمود.

﴿۱۰﴾. البته این نکته در نام فرزندان توجه شود که هرچه در منابع آمده؛ خصوصا در مشابهاات و تمییزهای صغری و وسطی و کبری؛ به معنی این نیست که این تمییزات جزو نامگذاری فرزندانشان بوده باشد، بلکه بسیاری از اینها تمییزات مؤلفین در موارد تعدد نام مشابه است، و بطور کلی این جهات در سیره حضرات برای نامگذاری توجه شود:

اولا: اصل نامگذاری برای تمییز است و اگر این هدف تامین نشود آن نامگذاری بی نتیجه می گردد. ولذا آنچه در منابع هست که بیشتر نامهای مشابه است به معنی این نیست که نامهای اصلی تمییزی نداشته اند.

ثانیا: اگرچه برخی نامها (مانند محمد و علی و فاطمة) توصیه گردیده تا بسیار بر فرزندان گذاشته شود، حتی از ابتدای امر تکون جنین یا تولد هر فرزند تسمیه به این نامها انجام شده سبب نام دیگری هم برای تمییز افزوده شود، اما اینطور نیست که به آن نامها اکتفا شود، همانطور که درباره حضرت امام حسین علیه السلام معروف است که فرموده اند: { اگر صد پسر پیدا کنم نامش را

علی می گذارم} و مؤلفین آنها را به "علی اکبر" و "علی اصغر" تمییز داده، و این "اکبر" و "اصغر" بودن تمییز میان دو فرزندی است که خواندن مصیبتشان رایج است، که از میان این دو؛ آنکه در میسدان جنگیده "اکبر" توصیف شده، و آنکه کودک شیرخوار بوده؛ به "اصغر" معروف شده است، اما این پسوند براساس ترتیب ولادت میان فرزندان پسر حضرت امام حسین علیه السلام نبوده است، چه اینکه حضرت امام سجاد علیه السلام بزرگترین پسر بوده اند، ولذا توصیف حضرتش به "علی اوسط" از اشتباه برخی مرثیه خوانهاست، و عدم توجه به نکته فوق؛ سبب ابهام و تحیر در بعضی شده است؛ که چطور حضرتش با اینکه بزرگترین پسر بوده اند؛ به عنوان اوسط یاد شده؛ اما برادری که در میدان جنگ شهید شده؛ و کوچکتر از امام سجاد علیه السلام بوده؛ به عنوان "علی اکبر" یاد شده است، و این ابهامات همه بخاطر عدم توجه به نکات و جهاتی است که در این مقدمه بیان می شود، و تمییزات و تعبیرات مؤلفین یا مرثیه خوانها را به عنوان نامگذاری حضرت امام حسین علیه السلام برای غرزدانشان تلقی کرده اند.

ثالثاً: در هر صورت این نامگذاریهای تبرکی مشابه؛ مانع از نامیدن آن فرزندان به نامهای دیگر نبوده است، مثل دو فرزند عبد الله (رضیع) و جعفر که در عداد نام فرزندان حضرت ذکر شده است.

رابعاً: ولذا بین نامگذاری اصلی ایشان؛ و بین تمییزات و توصیفات مرثیه خوانان و مؤلفین باید تفاوت قائل شد، و با یکدیگر مخلوط نکرد. ازین رو شخص محقق به وضوح می بیند که ارباب تراجم و انساب؛ وقتی وجود فرزندی قطعی شده؛ و نام تمییزی متفاوت آن فرزند برایشان معلوم نبوده،

همان نام مشابه را بکار برده؛ و برحسب جهتی آنرا با نشان "کبری" و "وسطی" و "صغری"؛ یا "اولی" و "ثانیه" و "ثالثه" و... متمایز کرده اند. مثل بکار بردن فاطمه کبری و وسطی و صغری؛ برای سه تن از دختران حضرت امام حسین علیه السلام؛ نه اینکه حضرتش آن فرزندان را به فاطمه کبری یا صغری نامیده باشند، ولذا می بینیم که این تمیز "بزرگتر و کوچکتر بودن" همیشه بر لحاظ تفاوت سنی نبوده، و گاهی آنکه زودتر بدنیا آمده را بخاطر اینکه در کودکی فوت شده؛ "صغری یا صغیره" نامیده، و آنکه باقی مانده و نسل پیدا کرده را "کبری" یاد کرده اند، و یا آنکه در سفر اسارت کوفه رشیده و جزو بانوان حرم محسوب می شده؛ و خطبه خوانده است را کبری؛ و دیگران را وسطی و صغری نامیده اند.

خامسا: بسیاری اوقات آنچه میان عامه ناس به عنوان "نام دختر" مشهور است اصلا نام آن دختر نبوده؛ بلکه لقب او یا حتی توصیفی عاطفی از او بوده است؛ مثل عنوان "سُكَيْنَةُ" برای دختر حضرت امام حسین علیه السلام که این دختر مشهور؛ نام حقیقی او "آمنة" بوده است.

سادسا: همین عنوان "سُكَيْنَةُ"؛ توصیفی عاطفی بوده؛ نه اینکه نام شخصی خاص ایشان بوده باشد؛ به معنای "ای که سبب آرامش هستی" و بکار بردن به صیغه تصغیر (فُعِيل) در مقام ابراز محبت متداول است مثل "بُنَيَّتِي" شبیه آنچه در فارسی گفته می شود "دخترکم" که این از جهت ابراز احساسات بوده؛ نه اینکه آن دختر خردسال و کودک باشد، ولذا همین "سُكَيْنَةُ" دختر حضرت امام حسین علیه السلام که معروف عام و خاص است؛ برخلاف برداشت عامه ناس؛ ایشان رشیده و دارای زوجه بوده؛ که در کربلا شهید می گردد، همچنانکه

دختران خردسال دیگری نیز بوده اند که چه بسا از نظر عاطفی همین خطاب به ایشان می شده؛ اما نام خاص ایشان نبوده؛ و شخصی جز "سُکَیْنَةُ" شخصیت معروف تاریخی می باشند.

سابعاً: برخی از نامها برای شخصیت معروف اصلی؛ به منزله اسم و نام وی بوده، اما کاربردش برای دیگران به معنی کسی است که شخصیتش همچون اولی است، و در حقیقت این نام جزو القاب دومی است، در این موارد برای حفظ مکانت شخصیت اصلی؛ او را با پسوند کبری؛ دیگری را با پسوند صغری ذکر کرده اند، مثل نام "زینب" که برای دختر بزرگ حضرت زهراء ع نام اصلی است، و برای خواهرشان به منزله لقب می باشد، و همین روش در بکار بردن کنیه مثل "ام کلثوم" نسبت به همین افراد معمول بوده است، اگر جهاتی مثل جهات خمسہ فوق در نظر محقق یا خواننده و شنونده مقاتل معلوم باشد، هم دیگر ابهام و سؤالی برایش از تکرار نامهای مشابه پیش نمی آید، هم در تمییز موارد موفق خواهد بود؛ و متوجه می شود که مظلومیت این شخصیتها در شرایط مستوری و مهجوری سبب شده؛ تا آنقدر احوال ایشان بر دیگران مستور بماند؛ بطوریکه حتی در حد نامهای اصلی تمییزی ایشان؛ اطلاعات کافی در دست نباشد، ولذا مؤلفین به همین نامهای مشابه اکتفا کرده؛ و با تمییزات کبری و وسطی و صغری و یا اولی و ثانیه و ثالثه و... یاد کرده اند.

﴿۱۱﴾. از امور دیگری که سبب مستور شدن احوال برخی از بانوان و اولاد و ذراری اهل بیت ع شده است؛ عادت شایع میان برخی مؤلفین و محققین است که حتی اگر به ثبت موارد کمترشناخته شده در منابع برخورد کنند، اما چون در تحقیق تفصیل احوالشان موفق نمی شوند؛ به آسانترین و کوتاهترین

راه متمسك شده؛ و آن پاك کردن صورت مسئله؛ بدون انكار کلی آنست، که با متحد و یکی دانستن چند نفر با هم؛ خود را از شرح موجبات تمایز ایشان آسوده و خلاص می کنند، که بعد از تحقیق در کتب انساب و تراجم، و مقایسه متون، می توان این کاستیهای متأخرین را دید، اگرچه برخی موارد ممکن است نامهای متعدد یکنفر باشند (و این غالباً در میان ناموران مرسوم است نه مستوران که تحقیق يك نام و کنیه برایشان با کاوش بسیار بدست می آید) اما بسیاری از موارد را با رجوع به منابع اصلی می بینیم که واقعا اشخاص متعدد و با شناسه متمایزی هستند، و این کاستی در تحقیق؛ در تالیفات مختصره و مشهوره بسیار دیده می شود. از جمله این موارد متحد کردن شاهدخت های متعدد ساسانی است که ورودشان به مدینه تا هفت نفر ثبت شده است؛ و شوهران لا اقل چهار نفرشان از مشاهیر هستند، و با اینکه در تحقیق تفصیلی منابع؛ این مطالب بدست می آید؛ اما برخی مؤلفین متأخر آنها را یکی دو نفر می شمارند، از دیگر متحدکردنهای بیجا؛ موارد مشابه از نامهای پرکاربرد در دختران و زنان (ماتند نامهای: فاطمة، زینب، ام کلثوم، رقیة، سُكَيْنَة، و آمنَة) است.

﴿۱۲﴾ همچنین توجه شود که اهمیت منابع انساب؛ به معنی تمامیت آنها؛ در حدی که (اگر در آنها ثبت نبود؛ پس یعنی چنین کسی نبوده است) نیست؛ و چه بسیار معلومات تبارشناسی که در کتب معروفی نیامده، و محققین دیگری آنرا تحقیق و ارائه کرده اند، و این نقصان برخی منابع به دلایلی است، از جمله: تفاوت احاطه و تتبع و تحقیق محققین انساب و مقدار دسترسیشان به شجره نامه های اولیه می باشد، همچنین از جهات دیگری که سبب عدم احصاء و ثبت نام برخی

فرزندان در مشجرات انساب می شود؛ اهتمام و تمرکز آن مشجرات بر اولادی است که دارای نسل هستند، ازین رو اگرچه بعضا نام اولاد فاقد نسل را هم آورده اند؛ اما چون صاحبان نسل؛ محور تشجیر مشجرات و تنظیم تبارنامه ها هستند؛ فلذا اولاد بدون نسل بسیاری ثبت نشده اند. ازین رو عدم ثبت برخی از ذریه در کتب انساب؛ دلیل عدم تولد ایشان نمی باشد.

﴿۱۳﴾. البته لازمه تتبع وسیع در منابع تراجم و انساب؛ به معنی تایید تمام محتویات آنها نیست، خصوصا منابعی که وابسته به طیف دشمنان بوده؛ و حاوی مجعولات یا مغلوطات فراوانی است، بلکه گاهی به عمد و برای پوشاندن جرایم تاریخی طواغیت و جنایاتشان و آبرومند کردن آنها؛ نسبتهای سببی و وصلتهای جعلی با خاندان نبوت و امامت علیهم السلام برای آن مجرمین و افراد حزب باطل ساخته اند، و زوجیت بانوان مکرمه خاندان طهارت علیهم السلام را حتی با ذکر فرزندان موهومی برایشان وضع کرده اند، که این موارد باید از موارد حقیقی تمییز شده، و سره از ناسره مشخص گردد.

﴿۱۴﴾. ناگفته نماند که سهولت شرایط زوجیت در عرف مردمان صدر اسلام و زمان حضرات معصومین علیهم السلام بسیار بیشتر از شرایط متعارف میان مردمان متدین امروز بوده است؛ و وصلتهایی قطعی در آن دوره اتفاق افتاده است؛ که اگر بنابر التزامات متدینین امروزی بود؛ به هیچ وجه این وصلتها ممکن نبوده، و جزو امور نشدنی به نظر رسیده، بلکه انجامش از منکرات مردوده محسوب می گردید، مثل وصلت با ابوسفیان (رئیس کفار و مشرکین و دشمن اسلام و برافروزننده جنگها علیه مسلمین)، یا ابوبکر، عمر و عثمان؛ که حضرت پیامبر صلی الله علیه و آله داماد

سه نفر اولی شدند، و به چهارمی دو دختر خویش را تزویج کردند، و یا ازدواج اسماء بنت عمیس زوجه جناب جعفر طیار علیه السلام بعد از شهادتش با ابوبکر و دو فرزند از وی آوردن (البته آن وقت هنوز واقعه غصب خلافت اتفاق نیافتاده؛ ولی از سران غیر حق محسوب می شد) یا محمد فرزند ابوبکر که از همین زوجیت حاصل گردیده؛ وقتی بخاطر زوجیت مادرش (بعد ابوبکر با حضرت مولای علی علیه السلام)؛ وی در دامان حضرتش پرورش یافت، و آنقدر به ایشان (فکرا و ارتباطا) نزدیک بود که بعضا او را "محمد بن علی" نام می بردند، و همین کافی بود که نواده او مادر حضرت امام صادق علیه السلام و جده حضرات امامان بعدی علیهم السلام بشود، و بدین صورت نسب این حضرات از جهت مادری به ابوبکر منتهی گردد. و یا ازدواج حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام و حضرت امام حسین علیه السلام با دختر طلحه (جمل)، و یا ازدواج حضرت امام حسین علیه السلام با لیلی (که عوام عجم ام لیلی یاد می کنند) مادر علی اکبر، در حالی که لیلی مادرش میمونه دختر ابوسفیان و خواهر معاویه بود، و یا وصلت حضرت امام رضا علیه السلام و حضرت امام جواد علیه السلام با دختران مأمون عباسی؛ و حتی ازدواج حضرت امام حسین علیه السلام و حضرت امام حسن عسکری علیه السلام با دختران پادشاهان ایران و روم (که طواغیت زمان خودشان محسوب شده) و فرزندی مثل امام چهارم و دوازدهم علیهم السلام از ایشان حاصل شده است، ووو...، که از این موارد معلوم می شود: همین که دختر ثمره پیوند مشروع باشد؛ این ازدواج اشکالی ندارد، و در صورتی که دختر همراه و هم عقیده باشد؛ رویکرد پدران و خاندان دختر مانعی در زوجیت نبوده، بلکه حتی تغییر رویه بعدی دختر ضرری برای این وصلت ندارد. هرچند برخی از این التزامات امروزی؛ قانون قاطع و حکم شرعی نافذی بر پیوندهای فامیلی نیست، و این

امور مانع شرعی زوجیت نمی باشد، اما فی حد نفسه مردود هم نبوده و مثالهای فوق مقیاس عامه ناس نمی باشد، چه اینکه وجه مشترك بین همه وصلتهای سابق الذکر (که مانع از تقلید افراد عادی می گردد) این است که: شخصیت حقانی این وصلتها آن چنان در مسیر حق نامور؛ و صلابت و استقامتش آشکار بوده؛ که نه از جریان باطل تاثر فرهنگی یافته؛ و نه سبب هضم و حل شدن وی در آن دسته گردیده؛ و نه سیاه لشکرشان محسوب می شده است، بلکه نامداری و سرشناسی وی در مسیر حق به حدی بوده؛ که طرف مقابل (بیرون مسیر) را در میان حزبش یا زیر سؤال می برده؛ یا در نگرش منفی شان نسبت به شخصیت حقانی و مسیر حق؛ تعدیل یا اصلاحی ایجاد می کرده است، ولی این اثر در ازدواج افراد معمولی رخ نداده؛ و بالعکس سبب حل شدنشان در جریان باطل و انفعالشان از انحرافات آنها و سیاهی لشکر و ترویج باطل می گردد.

﴿۱۵﴾. برخلاف مقاتل و کتب تألیف شده در این مبحث؛ که تنها به ذکر حاضران واقعه کربلا اکتفا می کنند، اما از آنجا که **نهضت حسینی** را در حادثه **روز عاشورا** محدود نمی دانیم، و آنرا **نهضتی** می بینیم که از **مدینه** آغاز شده، و **مراحل قیامت** از **مکه** و **مسیر کوفه** و **شهادت** در **کربلا** را طی کرده و با انجام **رسالت** در **کوفه** و **سمت شام** (با عبور از نواحی شمالی عراق و جنوبی ترکیه امروز و غرب سوریا و لبنان تا دمشق) و غرب عراق تا کربلا و مدینه و تا مصر و سایر بلاد (مانند فلسطین) حضور داشته، و منشا انعکاس در سرتاسر بلاد اسلامی در شرق و غرب شده است؛ فلذا **همه بانوان حاضر در این برنامه و سرتاسر این مسیر** را مشمول بحث می دانیم، و اگر بشناسیم (بر حسب فرصت بیان) آنها را در اینجا نام می بریم.

﴿۱۶﴾ در این رساله فهرستی از نام آنانکه در منابع مربوطه به تصریح و تعیین؛ یا به اجمال و اشاره یاد شده اند را با ذکر اماکن حضور و نصرت در مراحل نهضت حسینی علیه السلام ارائه می کنیم، این بانوان را با تقسیمات (تقدم تاریخی) زیر می توان معرفی نمود:

- ۱- از زوجات حضرت پیامبر صلی الله علیه و آله.
- ۲- از نوادگان حضرت پیامبر صلی الله علیه و آله.
- ۳- از دختران حضرت امام علی علیه السلام.
- ۴- از زوجات حضرت امام علی علیه السلام.
- ۵- از زوجات حضرت امام حسین علیه السلام.
- ۶- از دختران حضرت امام حسین علیه السلام.
- ۷- از برادرزادگان حضرت امام حسین علیه السلام.
- ۸- از خواهرزادگان حضرت امام حسین علیه السلام.
- ۹- از زوجات برادران حضرت امام حسین علیه السلام.
- ۱۰- از زنان خاندان عموهای حضرت امام حسین علیه السلام.
- ۱۱- از زنان خاندان عمه های حضرت امام حسین علیه السلام.
- ۱۲- از خدمات حضرات معصومین علیهم السلام (حضرت پیامبر صلی الله علیه و آله و حضرت فاطمه علیها السلام، حضرت امام علی علیه السلام و حضرت امام حسن علیه السلام و حضرت امام حسین علیه السلام و حضرت امام سجاد علیه السلام و حضرت امام باقر علیه السلام) و خدمات دیگر شخصیات خاندان پاک و اصحاب کرام.
- ۱۳- سایر ناصرات نهضت حسینی علیه السلام.
- ۱۴- شهیدات نهضت حسینی علیه السلام. (رضوان الله علیهن. جمعاء)

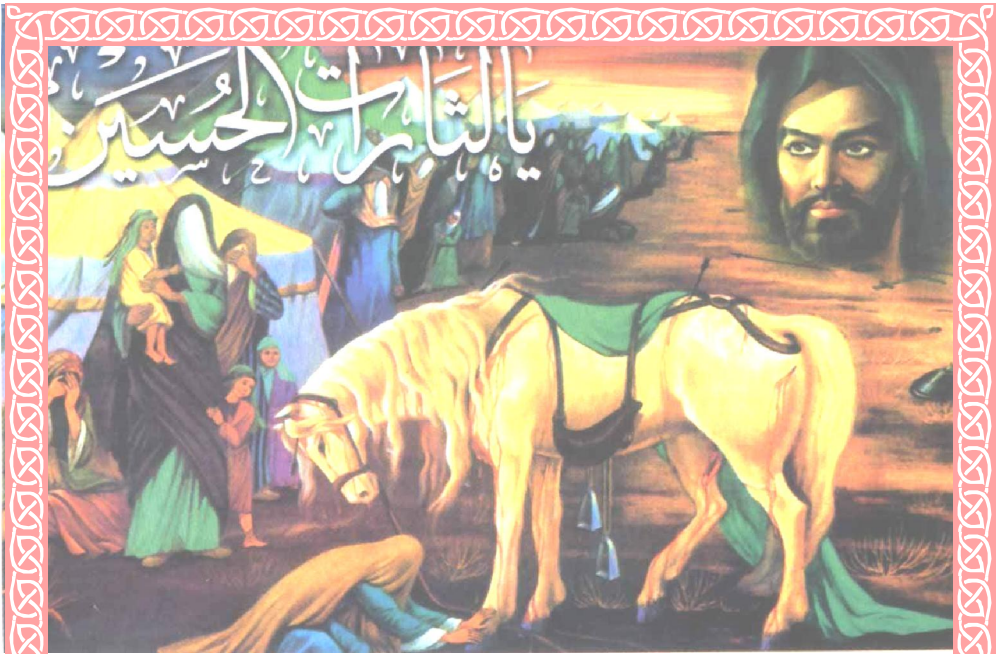
متن کتاب با ذکر نامها مشخصات توضیحات

منتشر نشده است

السلام على زوجة النبي أم سلمة السلام على حفيدات النبي وبنات البتول السلام على بنات علي وحفيداته السلام على زوجات علي وامهات أولاده السلام على اخوات الحسين وأولادهن السلام على زوجات الحسين وأمهات أولاده السلام على بنات الحسين وأحفاده وحفيداته السلام على أمهات أولاد الحسن وبناته وحفيداته السلام على السيدات من آل عبد المطلب وأبي طالب وجعفر وعقيل ممن رافق الحسين ولازمه وواساه في محنته السلام على صحابييات الحسين السلام على ناصرات الحسين السلام على الشهداء في نهضته ورحمة الله وبركاته

السلام على زينب وام كلثوم وسُكينة شقيقات الحسين عليه السلام
 السلام على رباب وشهربانويه وليلى وعاتكة وأم اسحاق زوجات الحسين عليه السلام

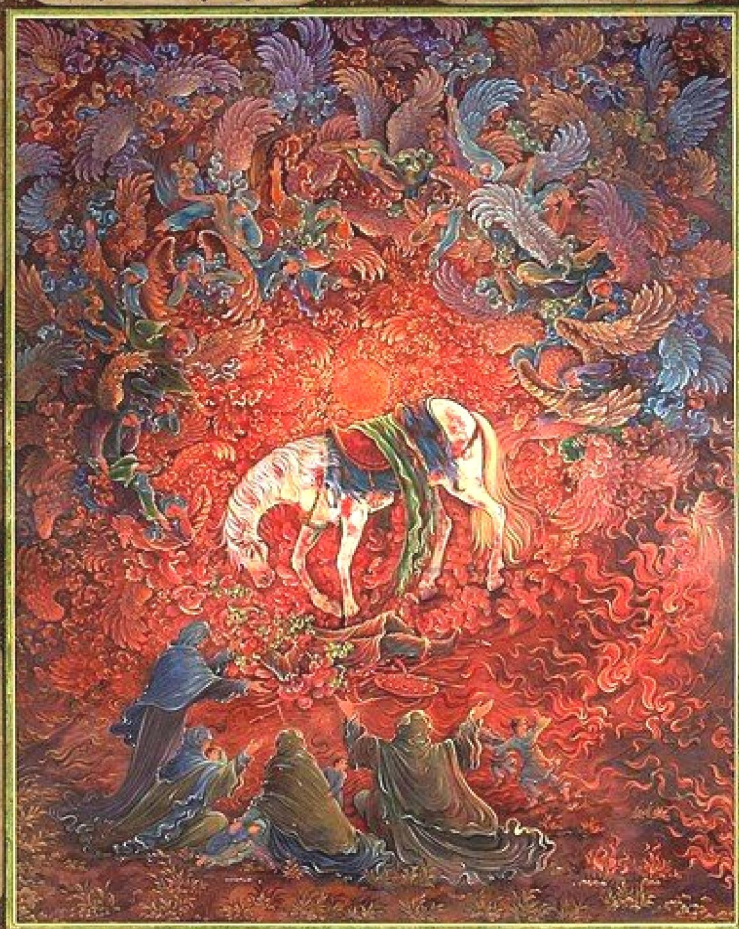
باز این چنین سپهر است در خلق عالم است

باز این چنین نو و عجب در او پادشاه است

باز این چنین عظیم است ازین

السلام علیک یا اباذر

بنی خورشید است عظمی

سرهای قدسیان بزرگوار می است

در بارگاه قدس بجای آنست

السلام علی بنات علی و اخوات الحسین علیهم السلام: فاطمة الكبرى، وأم الحسين (أم الحسن)، ورملة الكبرى، ورقية الكبرى، ورقية الصغرى، وزینب الصغرى، و فاطمة الصغرى، و خديجة، وأم سلمة، و میمونة، وأم هانی، و نفیسة، و خدیجة الصغرى، و فاختة، وأم أبیها، و صفیة، و جمانة، و أم یعلی، و أم الکرام.

السلام على زوجات علي عليه السلام: أمانة وأم البنين و ليلي وأم سعيد وأم خديجة و
جارية (والدة أم سلمة بنت علي) وأم حبيب الصهباء وأم شعيب المخزومية.

بازگشت اربعین عزنا یا ابا عبد الله

جامع وقایع نهضت حسینی علیہ السلام

تحقیق و تدوین

عبد الله علوی فاطمی

طرح و برنامه ریزی پژوهشی و مدیریت و اشرف علمی

دائر المعارف الإلهیة

ارائه و نشر: پژوهشگاه علوم معرفت الهی: بنیاد حیات اعلی

منتشر نشده است

حضرت مولانا محمد المهدي القائم بأمر الله (منه السلام وإليه التسليم)
در زیارت ناحیه مقدسه (عاشوراء) از بانوان نهضت حسینی علیها السلام
مکرریاد فرموده اند:

السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ الَّذِي سَمَحَتْ نَفْسُهُ بِمُهْجَتِهِ... السَّلَامُ
عَلَى ابْنِ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ خَدِيجَةَ الْكُبْرَى، ...
السَّلَامُ عَلَى مَهْثُوكِ الْخَبَاءِ، ... السَّلَامُ عَلَى مَنْ ذُرِّيَّتُهُ
الْأَرْكَيَاءُ، ... السَّلَامُ عَلَى الْجُيُوبِ الْمُضَرَّجَاتِ ... السَّلَامُ عَلَى
الشَّفَاهِ الدَّابِلَاتِ، ... السَّلَامُ عَلَى النَّسْوَةِ الْبَارِزَاتِ ... السَّلَامُ
عَلَى مَنْ هَتِكَتْ حُرْمَتُهُ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ تَوَلَّى دَفَنَهُ أَهْلُ
الْقُرَى، سَلَامَ مَنْ لَوْ كَانَ مَعَكَ بِالْطُّفُوفِ لَوْكَاءَ بِنَفْسِهِ
حَدَّ السُّيُوفِ، وَرُوحَهُ لِرُوحِكَ فِدَاءً، وَأَهْلُهُ لِأَهْلِكَ
وِقَاءً..... كُنْتَ رَبِيعَ الْأَيْتَامِ، ... فَسِرْتَ فِي أَوْلَادِكَ وَ أَهْلِيكَ،
وَ شِيعَتِكَ وَ مَوَالِيكَ، وَ أَحَدَقُوا بِكَ مِنْ كُلِّ الْجِهَاتِ، وَ
أَخْخُوكَ بِالْجِرَاحِ، وَ حَالُوا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ الرَّوَّاحِ، وَ لَمْ يَبْقَ لَكَ
نَاصِرٌ، وَ أَنْتَ مُحْتَسِبٌ صَابِرٌ، تَذُبُّ عَنْ نِسْوَتِكَ وَ أَوْلَادِكَ
حَتَّى نَكْسُوكَ عَنْ جَوَادِكَ، فَهَوَيْتَ إِلَى الْأَرْضِ جَرِيحًا، تَطْوُوكَ

الْخَيُْولُ بِحَوَافِرِهَا، وَتَعْلُوكَ الطُّغَاةُ بِبَوَاتِرِهَا، قَدْ رَشَحَ لِلْمَوْتِ
 جَبِينُكَ، وَاخْتَلَفْتَ بِالْإِنْقِبَاضِ وَالْإِنْبِسَاطِ شِمَالُكَ وَ
 يَمِينُكَ، تُدِيرُ طَرْفًا خَفِيًّا إِلَى رَحْلِكَ وَبَيْتِكَ، وَقَدْ شُغِلَتْ
 بِنَفْسِكَ عَنْ وَلَدِكَ وَأَهْلِكَ، وَأَسْرَعَ فَرَسُكَ شَارِدًا، وَإِلَى
 خِيَامِكَ قَاصِدًا، مُحْمِجًا بَاكِيًا..... فَلَمَّا رَأَيْنِ النِّسَاءَ جَوَادِكَ
 مُحْزِيًّا، وَنَظَرْنَ سَرَجَكَ عَلَيْهِ مَلُوبِيًّا، بَرَزْنَ مِنَ الْخُدُورِ،
 نَاشِرَاتِ الشُّعُورِ عَلَى الْخُدُودِ، لَاطِمَاتِ الْوُجُوهِ، سَافِرَاتِ، وَ
 بِالْعَوِيلِ دَاعِيَاتِ، وَبَعْدَ الْعِزِّ مُذَلَّلَاتِ، وَإِلَى مَصْرَعِكَ
 مُبَادِرَاتِ..... وَالشَّمْرُ جَالِسٌ عَلَى صَدْرِكَ، مُوَلِّغٌ سَيْفَهُ عَلَى
 فُحْرِكَ، قَابِضٌ عَلَى شَيْبَتِكَ بِيَدِهِ، ذَابِحٌ لَكَ بِمُهَنَّدِهِ، قَدْ سَكَنْتِ
 حَوَاسُكَ، وَخَفِيَتْ أَنْفَاسُكَ، وَرُفِعَ عَلَى الْقَنَا رَأْسُكَ، وَسُيِّ
 أَهْلُكَ كَالْعَبِيدِ، وَصَفَّدُوا فِي الْحَدِيدِ، فَوْقَ أَقْتَابِ الْمَطِيَّاتِ،
 تَلْفَحُ وُجُوهَهُمْ حَرُّ الْهَاجِرَاتِ، يُسَاقُونَ فِي الْبَرَارِيِّ وَ
 الْفَلَوَاتِ، أَيْدِيَهُمْ مَغْلُولَةٌ إِلَى الْأَعْنَاقِ، يُطَافُ بِهِمْ فِي
 الْأَسْوَاقِ..... فَقَامَ نَاعِيكَ عِنْدَ قَبْرِ جَدِّكَ الرَّسُولِ ﷺ، فَنَعَاكَ
 إِلَيْهِ بِالدَّمَاعِ الْهَظُولِ، قَائِلًا: يَا رَسُولَ اللَّهِ قُتِلَ سِبْطُكَ وَفَتَاكَ،

وَ اسْتُيْحَ أَهْلُكَ وَ حِمَاكَ، وَ سُيِّتَ بَعْدَكَ ذَرَارِيكَ، وَ وَقَعَ
 الْمَحْذُورُ بِعِثْرَتِكَ وَ ذَوِيكَ.....فَانْزَعَجَ الرَّسُولُ وَ بَكَى قَلْبُهُ
 الْمَهُولُ، وَ عَزَّاهُ بِكَ الْمَلَائِكَةُ وَ الْأَنْبِيَاءُ، وَ فُجِعَتْ بِكَ أُمَمُكَ
 الزَّهْرَاءُ، وَ اخْتَلَفَتْ جُنُودُ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ، تُعَزِّي أَبَاكَ
 أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، وَ أَقِيَمَتْ لَكَ الْمَاتِمُ فِي أَعْلَى عَلِّيَّيْنِ، وَ لَطَمَتْ
 عَلَيْكَ الْحُورُ الْعَيْنُ،

❦ یاد بانوان نهضت حسینی علیه السلام، هم آنانکه همراه حضرت امام حسین علیه السلام بوده اند (که نام بیش از هشتاد نفر شان تحقیق و معین شده)؛ تا آنها که در طی مسیر یاری نموده اند، و مشارکت و فعالیتشان در همه مراحل نهضت، و اهتمام حضرتش به ایشان و امورشان، حتی در لحظات سخت و شدت و جراحت قبل از شهادت، و انواع مصائب و ابتلاءات ایشان؛ بخصوص بعد عاشوراء، و شرح مصائبشان برای حضرت رسول الله و تعزیت به ایشان و ملائکه و انبیاء علیهم السلام و حضرت مولا علی علیه السلام و حضرت زهراء علیها السلام به این مصائب، و برگزاری مآتم و مجالس عزاداری در اعلا علیین و آسمانها و بهشت؛ و عزاداری شدید (لطمه و سینه زنی) حور العین، و....، همه و همه از مطالبی است که از سوی حضرت صاحب العصر و الزمان علیه السلام در این زیارت، و در روز عاشوراء یاد شده، و از ناحیه مقدسه حضرتش به مؤمنان ذکر آنها توصیه شده است.

پژوهشگرده ها و آموزشگرده های بنیاد حیات اعلی

علوم معرفت الهی - علوم زبان وحی - علوم کلام وحی
علوم تلاوت کلام وحی - علوم کلام خازنان وحی - علوم فقه آئین الهی
علوم تقویم نجوم تخم - علوم پاکزیتی - علوم طب جامع
آموزش برتر (اعلی) - دانش برتر (اعلی) - علوم توانمندی به نیروی الهی
علوم عمارت برتر - علوم انساب و تبارشناسی - رسانه های حیات اعلی
طرح و برنامه ریزی پژوهشی و مدیریت و اشراف علمی
دارالمعارف الإلهیّة

عاشورای ۱۴۴۰

<http://Aelaa.net>

aelaa.net@gmail.com

والحمد لله رب العالمین